

BİLGİ NOTU

...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...

... Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim ...¹²

4.1. Asli Deliller

4.1.1. Kitap

Kitap ile kast edilen Kur'ân-ı Kerim'dir. Bütün dinî ve fıkhi hükümlerin temel kaynağı Kur'ân'dır. Bütün kaynaklar, bir şekilde Kur'ân'a bağlı olduğundan o bütün delillerin aslıdır.

Hız. Peygamber'e (s.a.v) yirmi üç sene içerisinde belli aralıklarla, vahiy yoluyla Arapça olarak indirilen Kur'ân Yüce Allah'ın insanlara gönderdiği mesajları içerir. Hız. Peygamber'e (s.a.v) indirilen Kur'ân, vahiy kâtipleri tarafından yazılmış, sahabenin pek çoğu tarafından ezberlenmiş ve en sağlam nakil yolu olan tevâtürle hiçbir değişikliğe uğramadan ve mushaflarda yazılı olarak bize nakledilmiştir.

Kur'ân, Allah (c.c) ile Peygamber arasında özel bir iletişim kanalı olan vahiy yoluyla indirilmiştir. Hız. Peygamber'in (s.a.v) vefatıyla vahiy sona ermiş ve Kur'ân'ın indiriliş süreci tamamlanmıştır.

Hız. Peygamber'in (s.a.v) vefatıyla vahiy sona erse de Kur'ân'ın mesajları evrensel olup kıyamete kadar geçerlidir. Müslüman'ın Kur'ân'ın hükümlerine uygun yaşamaları ve hüküm vermeleri gerekir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

12 Mâide suresi, 3. ayet.

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

“...Kim Allah’ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.”¹³

Fıkıh âlimleri, kendi içinde tutarlı yöntemleri kullanarak Kur’ân’ı yorumlamış ve gerekli fıkhi hükümleri çıkarmışlardır. Kur’ân’ı yorumlama ve ondan ihtiyaç duyulan fıkhi hükümleri elde etme süreci de kıyamete kadar devam edecektir.

Dinî ve fıkhi hükümlerin temel kaynağı Kur’an’dır.

Kur’ân’da inanç, ahlak gibi pek çok konu yanında fıkhi konularla ilgili de pek çok hüküm de yer almaktadır. Bu hükümlerin bir kısmı *genel prensip* tarzında, bir kısmı ise *detay* açıklamalar tarzındadır. Müslüman birey ve toplumun ihtiyaç duyduğu bütün dinî hükümler ya prensip veya ayrıntı olarak bir şekilde Kur’ân’da yer alır. Örneğin, haksız kazancın haram olması, adalete riayet edilmesi, yönetim başta olmak üzere önemli her işte istişâre edilmesi, emanete riâyet konusunda hassasiyet gösterilmesi, sözleşmelere bağlı kalınması, sorumluluğun kişisel olması ve hukuk önünde herkesin eşit olması gibi hükümler Kur’ân’da yer alan genel prensiplerden bazılarıdır.

Yalan söylemenin, faizli işlem yapmanın, zina etmenin, içki içmenin, iftira atmanın, yalan yere şahitlik yapmanın, gıybet yapmanın, insanı alaya alıp küçük görmenin haram olması şeklindeki hükümler ise detay sayılabilecek hükümlerdendir. En ayrıntılı fıkhi hükümler âile ve mirasla ilgilidir.

Kur’ân’da yer alan hükümler bir anda indirilmemiş, ilahî iradenin takdirine ve insanların ihtiyacına bağlı olarak yirmi üç sene gibi uzun bir zaman dilimine yayılmıştır. Fıkhi hükümler bazen insanların beli konularda sordukları sorular üzerine, bazen de soru ve talep olmadan doğrudan indirilmiştir.

BULALIM

Kur’ân fıkhi hükümleri açıklarken bazen helal kılma, yer yer haram kılma, zaman zaman da emir tarzında ortaya koyar. Bu, Kur’ân’ın hükümleri açıklama üslubudur. Şu ayetler Kur’ân’ın hüküm koyma üslubunu göstermektedir: “Namaz kılınız ve zekât veriniz”¹³ “Allah (c.c) size alış-verişi helal, faizi haram kılmıştır”¹⁴, “Bugün size iyi ve temiz şeyler helal kılınmıştır.”¹⁵

Siz de Kur’an-ı Kerim’in hüküm koyma üslubuna dair yukarıdaki örneklere benzer örnekler bularak yazınız

- *
- *
- *

13 Mâide suresi, 44. ayet.

14 Bakara suresi, 43. ayet.

15 Bakara suresi, 275. ayet.

16 Mâide suresi, 5. ayet.

